

Literární

příloha

Matěj Smetana (1980), Remix, 2005

DMITRIJ GRIGORJEV

Co říká nebe

Kostík seděl v kuchyni. Lokty na stole, dlaně podpírají hlavu. Nedávno se ostříhal dohola a jeho hlava se podobala velké bramboře.

Včera o tom diskutoval s manželkou.

– Jé, ty máš ale šiřatou hlavu, – řekla, když ho poprvé uviděla vyholeného, – to by mě nikdy nenapadlo.

Podíval se tedy na svůj obraz v zrcadle a vzpomněl si na obraz jakéhosi holandského malíře. Jmenoval se „Těžba kamene šílenství“.

– Víš, – odpověděl, – ve středověku lidi věřili, že každá boule na hlavě je znakem nějaké přednosti. Nebo nedostatku. Měli na to speciální anatomické mapy, které popisovaly, co která nerovnost znamená.

Žena odešla do kuchyně a nejspíš už jeho výklad ani neslyšela.

Ted' byla žena na návštěvě u své matky. Děti byly podstatně blíž – ve vedlejší místnosti. V kuchyni ale seděl sám. Vlastně ne úplně sám – po stěně lezl šváb.

– Ona by přiběhla s hadrem a zamáčkla ho, – pomyslel si, ale ani se nehnu.

Šváb pomalu doputoval na kalendář cestovní kanceláře, ve které pracovala manželka. U mapy Španělska ostře zabočil.

– Aha, – řekl Kostík, – vypadá to, že se bojíš švábích pohraničnicků. Nemáš vízum. Nebo něco pašuješ.

Šváb zatím přešel pláž, která byla vedle mapy, pošlapal opálená dívčí těla a schoval se ve škvíře mezi kalendářem a zdí.

– Tak a teď jsi docela pod zemí. Už ses dostal kdovíkam, – Kostík dál komentoval švábovo počínání, – co je vlastně pod Španělskem? Jeho úvahy přerušila potyčka dětí za stěnou: jeden mlátil druhého a křičel: – Tumáš, ty hade!

Tumáš, ty buziku!

– Ne, to nejsou moje děti, ani manželka není moje. Všechno mu naráz připadlo podvržené, nepravdivé. Vstal, aby šel děti spořádat. Ale mezitím se uklidnily samy od sebe.

Chtělo by to něco vypít. V ledničce zbylo suché

víno. Vzal láhev, zuby vyrval zátku a vyplivl ji na stůl. Přistoupil k oknu a lokl si přímo z flašky. Ocet.

Malinový západ slunce visel nad střechou protějšího domu. Ten dům i západ slunce byly takové nepravdivé. Dekorace. Dotkneš se jí prstem, nebe praskne a za ním vyhřeze podélná prázdnota. Mohl by ses do ní jednoduše schovat, jako ten šváb.

Nebo tam není prázdnota, ale stejné domy a stejný západ. Obraz, namalovaný přes obraz – a tak dál až na samé plátno.

Kostík se dál díval na nebe hořící malinovým ohněm, na tenké pruhy červánků, které se naráz složily do úsměvu. Dva mraky ve tvaru rtů. A začaly se kupodivu pohybovat, jako by chtěly něco říct. Trhl sebou, protože naráz zazvonil telefon. Kostík zvedl sluchátko, ale neodvrátil zrak od západu a od těch podivných mračen.

– Kost'...

– Ale. Počkej.

MILAN
OHNISKO

VČERA V NOCI

Včera v noci v neděli
u stolu jsme seděli:
já, já a já

Ostatní už dávno spali:
ženy, děti, psi

Já řekl: jak vratká chatrná
jak síto děravá
je něčí identita...

Já na to: kdo jednou zaslechl
jak mečí kůzle
když pro ně přijde
řezník s nožem
ten prý už nikdy
nezapomene...

Já mlčel jsem

A pak jsem řekl:
že se na to kluci
nevysere...

Jsi vulgární ubožák!
řekli jsme oba
skoro současně

Demonstrativně jsme vstali
a šli si lehnout

U stolu zůstal jsem sám

Milan Ohnisko (1965) je básník
a redaktor, autor sbírek Vepřo
knedlo zlo a Milancolia.

– Máš divný hlas, už zase chlastals?
Nebe k němu promlouvalo, kdyby nebylo telefonu, mohl by slyšet, co mu říká.

– Počkej.

Snažil se odezírat ze rtů.

– Kost'ο, dal jsi dětem najíst?

– Jo.

– Co to tam děláš? Vnímáš mě vůbec? Co dělají? Uložil jsi děti? – znělo ze sluchátka. Ale on stál, tvář přitisknutou ke sklu, a opakoval pomalé pohyby nebeských rtů.

Přeložil JAKUB GROMBÍŘ.

Dmitrij Grigorjev (1960) vystudoval chemii, účastnil se likvidace následků černobylské havárie, příslušík hnutí hippies a znalec východních náboženství, publikoval převážně v samizdatu. Nakladatelství Borej Art v Petrohradě vydalo výběr z jeho textů Ohnivý domovník.

MAGDALÉNA STÁRKOVÁ

THALWIL - BRUTALVILLE

Co jednou bylo, už rozmlčelo věky
Jak žalozpěvy ze zvoníc
Jen po svých mrtvých převlečeme deky
A potom ticho. Tma. A nic.

DOMSHEIDE, 23:30

Právě teď si psi po celé planetě
položili hlavu na obrubník
a tvoje stopy otištěné do křídel konipasa
píšou partituru vzpomínek
tohle město je kulaté touhou po dálkách
a zuby mu sotva raší
aby chytilo utržený ocas ještěrky
po svědomí v kaluži
Hodinky jsem prodala
co úder srdce
vyjíždí tramvaje z Domsheide

PRO LOUISE HECHT

Sbíráme léta a ruka se nám chvěje
ale kroky jak by přikoval
dlaní se opřít o veřeje
Ostrava. Třebíč. A tak dál.
Vlaštovčí kosti.
Jako na šalmaje
hráváme na ně na prahu
Křesalas jiskry
(doba neklidná je)
A z ptačí hrudi odvahu.

ABSOLUTIO

Někdy nic nenajde ani ten, co hledá
Poslepu tápe a vleže žere hlinu
Radši se neptám, kde všude byl tvůj děda
A stokrát už jsem zamlčela vinu

Tady z té prsti nic dobrého nebude
Ta je tak dobrá leda na durman
A milovat ji zůstane mým osudem
Tu zemi pohnojenou z otevřených ran

Možná jí zdrhnu, nejdřív ale v hrobě
Dávno nám přišla na stopu
Nosíme si ji stále v sobě
Mizernou střední Evropu

LEMGO

hrst uzívaných věží
starý blázen s páskou přes oči
už sto let vyřezává bukům jazyk
a sám si falešně píská Mendelssohna
a já
bez prstýnku
bez výčitek
na pánvi dusím
svou Věstonickou Venuši

PŘIVÍTÁNÍ

Přijela Zuzka, tak napijem se spolu
pět malých černoušků u nízouckého stolu
z průhledných sklenic se srká sklesle muškát
panáky hořké a kapky vitriolu
prý se to nehodí, jak sama s léty sprostnu
a že mám první vrásku na čele
ve víru času se bez své vůle octnu
dneska už usnu dospěle
na chodbách pořád rozsvíceno
a malé myši mají hlad
kam se teď vrtneš, dítě, děvče, ženo
Budapešť - Paříž - Bělehrad?

1990, ŠESTÝ ROK

Oddělila jsem copy
od blondatých hlav
ten křik se vsákl do břízek
už napořád
od toho léta chodím
po špičkách
babička v kuchyni šeptala
že smrdím židovinou

KATZEN-CAFÉ

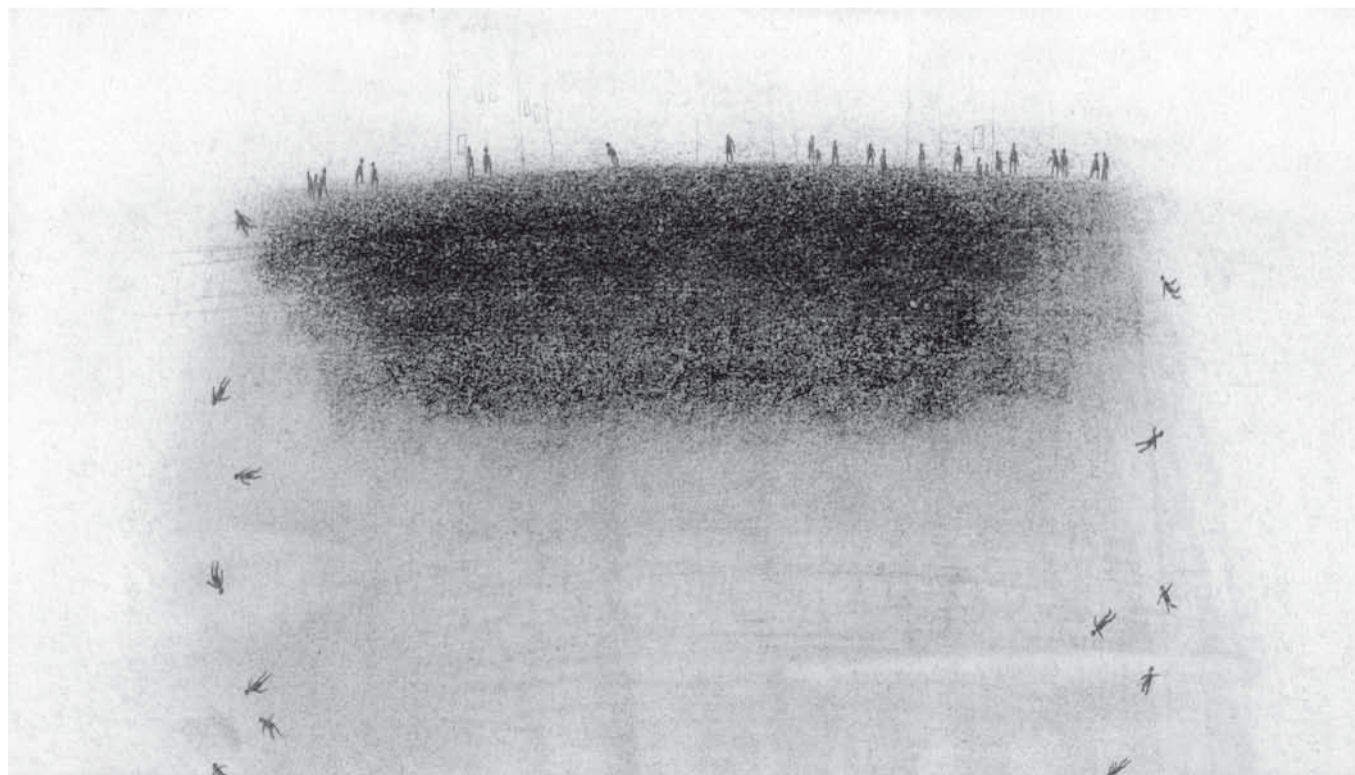
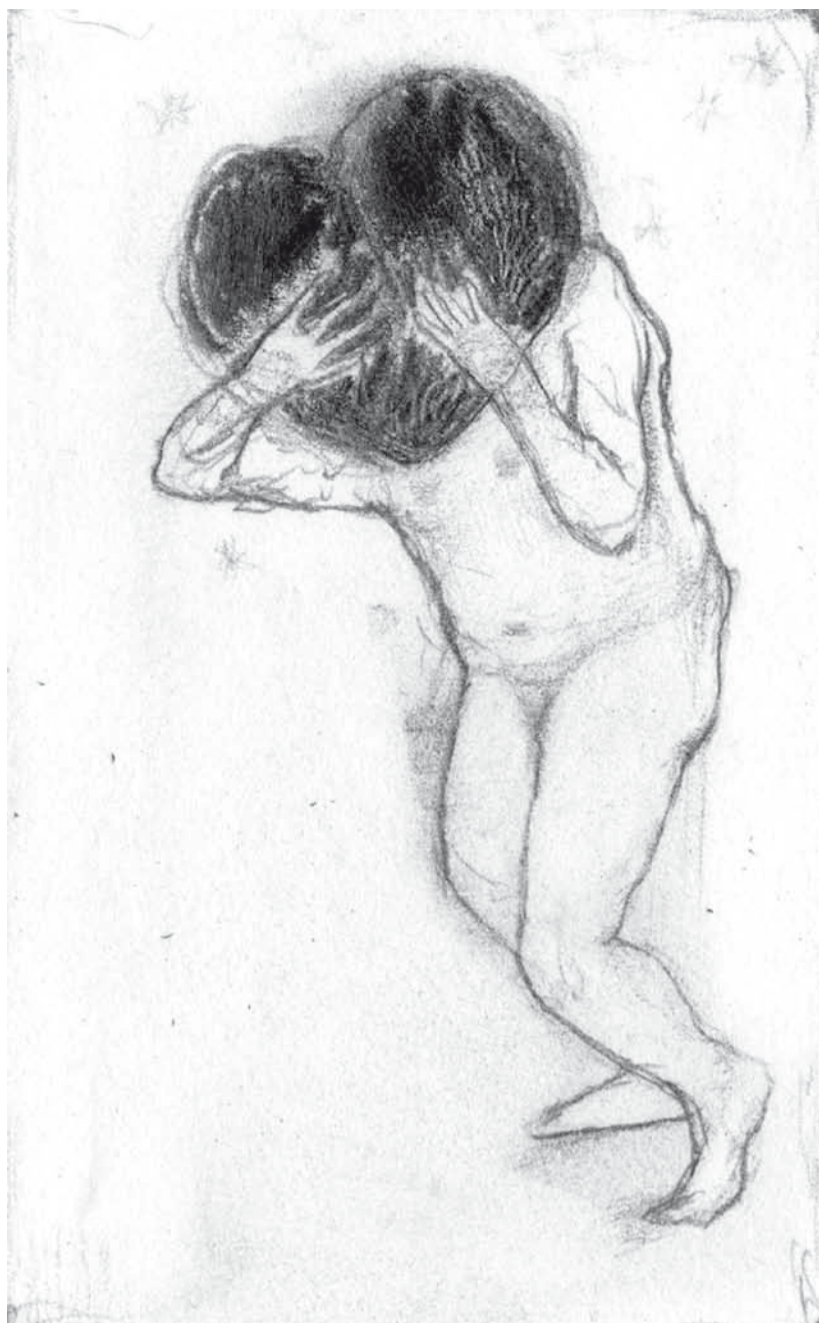
Úzko
jak pro náš čas
naježených hřbetů
beru ti do dlaní
zkamenělé věty
já závistnice šikmookých citer

PRO C. W.

minuty
jak poztrácené podkovy
když v dlani převalíš listopad
tak pokorně
pod podrážkou
jak ledová krusta
zazvoní tvé jméno

Magdaléna Stárková (1984) je judaistka, v současnosti působí v Curychu. Právě jí vychází sbírka básní Povyjan (Arsci, 2012).

Nikola Čulík (1983) je absolvent Akademie výtvarných umění v Praze. Kresby vznikaly tematicky pro přílohu Kulturních novin.

LUCIE FAULEROVÁ

Film: Ona

Slychával jsem hudbu. Když jsem ji potkával. I pak, když jsme spolu byli. Občas. Než jsme se poznali, vídával jsem ji často. Zdálo se, že se mohla z ničeho nic vyskytnout kdekoliv, ale nikdy jsem naše setkání nemohl ovlivnit. Prvně, to šla po ulici. Přecházela přes přechod zachumlaná do šedého kabátu, na hlavě baret. A já slyšel takty něčeho, co si hrálo na skromnost a přitom to bylo velkolepé. Stejně jako ona, akorát v kabátě z třičtvrtěného taktu. Měl jsem chuť ji u semaforu vyzvat k tanci a na tři doby odcválat rovnou ke mně domů. Nebo napříště na pánských záchodech v klubu. „Na holčičkách je vždycky fronta,“ řekla a usmála se na mě do zrcadla. Slyšel jsem divoký bubnování a zdálky snad harfu nebo lyru. A pak jsem ji viděl v obchodě a teprve u bankomatu, kde se jí rozsypaly věci z kabelky, ji oslovil.

Ten den u mě přespala. Sedla si ke klavíru, co se mi na něj do té doby jen prášilo. Byl po mým dědovi a já na něj nikdy neuměl hrát. Pak jsme se spolu vyspali. Ale nejdřív hrála hudba. Přímou z toho píána, o který jsem ji opřel a naše ruce se opřely o klaviaturu. Znělo to jak zmatený útržky skladatele, co je mimo sebe. To byla ta nejlepší hudba, co jsem kdy slyšel. Co by nikdy nikdo nedokázal napsat. Připomnělo mi to školku, samozřejmě ne tak docela, jen jsem si vzpomněl na hru na ovečky a na vlky. Ovce se pasou na louce – vysoký tón, vlci jsou na lovu – hluboký tón. Ovce se ztráceli ovčákovi, to se mlátilo do nižších a nižších klapků, vlci věřili svou kořist, hrálo se výš a výš. Pak nastala změť hlubokých a nízkých tónů, vlci svou kořist dostihli.

Ovečky na pastvě, dal jsem jí pusku.

Vlci na lovu, svlíkala mi triko.

Vlci se nažrali, stáhnul jsem jí kalhotky.

A ty chvíle v metru. Všechno kolem bylo rychlé a my byli jako zpomalený záběr nízkorozpočtového filmu. Často jsme jen seděli na lavičce a kolem všichni ti metro-umělci, metro-osamělci, metro-sexuálové a my dva. V tom hluku a skřípění, chaosu, smradu a změti lidí s rozmazanými ksichtama jsme spolu v podzemí natáčeli film, kde byste naše pohyby postřehli, až když stisknete tlačítko na přetáčení.

Nejhezčí byla, když se smála. Když mi na hlavu spadla lampa. Jahodovej sirup na jejím břiše. Detailní záběr na to, jak propíná páteř jako kočka na rozpálený střeše. A sirup odkapával na bílý povlečení. Stříh na kino, smála se nejhlasitějc z celého sálu. Oči upírala na plátno. A já na ni. Další scéna, kde pijem druhou flašku vína, sedíme na podlaze mého bytu a já jí masíruju chodidla. Přetáčíme. Flaška vytlitá. A my dva boříme naše nahý těla do perin. Ale to už se nesmála.

Často jsem se smál s ní. Scéna, ve který odemknu dveře bytu a najdu ji v potměnlý ložnici oblečenou do mého jediného slušného obleku. Shazuje mě na postel a pak se neskutečně dlouho svlíká. Rozvazuje si kravatu a zavazuje mi oči. Scéna najednou zhasíná. A já už jsem se nesmál. A ona taky ne.

Nejhezčí byla, když brečela. Stříh na její obličej, když v noci ležela zády ke mně po nevyřešené hádce. Detail na tu slanou tvář, kterou jsem v týhle chvíli nikdy neviděl, protože i já ležel zády k ní. Záběr na ni, jak stojí opřená o bílou zed' v nemocnici a mokře se dívá na dveře, za kterými jí umírá táta. Přetočit do okamžiku, kdy ji držím a ona svýma slzama kreslí mapy na mou košili. Pak sedíme v kině. Brečí potichu, ale nekryje si tvář. Osvětluje ji plátno. A já se dívám jenom na ni.

A nejhezčí byla, když se zlobila. Filmová koláž z našich hádek. Ve sletu se jako snímky střídají němý záběry na mou naběhlou tvář, její naběhlou tvář, rozhozování rukama. Vy neslyšíte, co říkáme. Hraje do toho hlasitá hudba. Teatrální tóny smyčců a soprán tlustý zpěvačky. A pak zpomalně letí věci, kterými hází. Knížka se otáčí ve vzduchu, černý desky se chvíli otvírají, chvíli zavírají v letu jako křídla ptáků, stránky připomínají vějíř pro chudinu. Stříh na to, jak hází věci po obrazovce televize, kde ji rozčílily večerní zprávy. Detail na její naškrobené čelo, obočí jak narýsovaný pravítkem. Pomalý přejezd kamery na semknutý rty. A pak ta žíla, co jí pulzuje na spánku. Kamera se přibližuje a zhasíná.

Odemknu jsem dveře do bytu a zavolal na ni. Nikdo se mi neozval. Šel jsem se podívat do ložnice, jestli neusnula. Bylo už deset večer a přišlo mi divný, že tady není. V koupelně taky ne, prohledal jsem celý byt. Žádné vzkaz. Nikde nic. Stál jsem v obejváku a přemejšlel, jestli mi neříkala, že bude pryč, a já to prostě jen nezapomněl.

Všimnul jsem si, že v knihovně chybí dvě řady knih. Zíral jsem na to prázdno a šel rychle do ložnice. Otevřel jsem skříň. Šaty měla pryč. V kuchyni jsem nemusel ani otevírat linku, abych si všimnul, že veškerý její nádobí je pryč. Neměla tady žádný boty, žádný ženský serepetičky. Otevřel jsem komoru v předsíni. Bylo tu prázdno. Dřív tady byl její kufr a sportovní taška. Teď tady nebylo nic. Nechtěl jsem věřit tomu, že mě prostě opustila. Nechápal jsem, proč by mi to udělala.

Rozbrečel jsem se jak malej smrad, celý jsem se klepal po těle a bylo mi na zvracení. Úpěl jsem nahlas a teklo mi z nosu, ale bylo mi to úplně jedno, byla pryč a já nevěděl, co si počít. Cejtím smrad pálicího se

celuloidu. Negativ se v tomhle místě přepálil a kotouč s filmem se točí naprázdno.

Šel jsem do koupelny a hledal aspoň nějaký zbytek po ní, ke kterému bych si čuchnul. Nic tu nezůstalo. Jen ve výlevece pár jejích vlasů. Vytáhnul jsem je ven, položil si je na stůl v kuchyni a řval před nimi jak hříšník před oltářem.

Nejkrásnější byla po ránu. Když byla rozčuchaná, krabatila čelo a obočí a voněla strašně ospale. Tělo měla vždycky rozpálený, jako kdyby měla horečku. Zranitelná, nádherná, klapka a zpomalený záběr její nahý kůže pod dekou. Vlasy rozhozený po polštáři. Ty její vlasy. Byly vždycky všude. Nacházel jsem je ve vaně a na košilích jsem je měl. Mohl jsem si z nich uplíst dlouhý provaz, měřil by metry. A taky byly v posteli a na gauči a na kobereci. I na

schodech byly. Byly všude. Záplava z jejích vlasů. Laviny z jejích vlasů. Mohl bych stavět hrady a zámky z vlasů. Splést si z nich pavučinu a schovat se v ní.

Občas jí bývala hrozná zima. Za oknami třeba teprv padalo listí, byt byl vytopený tak, že mi bylo příjemně jen v krátkým rukávu, a ona se ve svetru choulila na gauči a luštila sudoku. Nikdy jsem nepochopil, proč neměla ponožky, když jí byla taková zima. Balila si chodidla do deky, ale ponožky si nikdy nenavlíkla. Pak třeba udělala jedno jediný gesto, který bylo naprosto dokonalý, a já myslel na to, že kdyby udělala to samý, ale jen o pár milimetrů jinak, úplně by to zkazila. Ale to se nemohlo stát, protože to byla ona. Mačkám zoom, když si dlaní shrabává vlasy ze šije a háže si je přes jedno rameno k oblíčeji. Přibližuju záběr na to rameno

a část krku, odkud vlasy shrábla. Přetáčím na začátek a pozoruju to znova.

Vybavím si scénu, ve který se procházíme po vesnici, kde bydlela její babička. Potřebuje čurat, nemůže to vydržet. A kolem není ani jediný strom, za který by se schovala. Říkám jí, ať se neschová. Ať se prostě vyčurá. Pak si přede mnou stáhla kalhoty, pak kalhotky, pak si dřepala a vyčurala se. Celou dobu se na mě při tom dívala a ani jeden z nás se nesmál. A já v tu chvíli věděl, že tuhle holku k posrání chci, že už bez ní nemůžu být. A někde tady bych to pausnul.

Lucie Faulerová (1989) žije v Pardubicích, studuje bohemistiku na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, publikovala v literárně-kulturním časopise Lžička v šuplíku.

Barbora Šimková (1993), akryl na sololitu, 2012

ANICA JENSKI

~ ~ ~

při přesunu mezi pokoji
slýchám údery
občas zaslechnu nerytmizované nárazy o zeď
při přesunu mezi pokoji
slýchám kroky
co derou se ze mne

a dveře ven jsou otevřené
a dveře ven jsou obalené
okolními stěnami

~ ~ ~

proklouzl mi
mezi snem a snem
jako pápěří
jako uniklý vzkrík týrané zvěře

a ač jsem nad ním rozevřela své dlaně
prodloužené prsty
každý dosahoval jen
do půle zad jeho chtění

~ ~ ~

noc
pár stočených očí
ke dnu postele
zvadlé - včerejší
měly by se dívat ke mně
měli bychom se dívat sobě

do

tak blízko sebe to už ale nesvedem

jen leháme na dnech
po vzbuzení přežehnutých

a sami si navždy ležící

~ ~ ~

když by to bylo od tebe
ani bych nepohrdla oschlým chlebem
a slovy a slovy
když by to bylo od tebe
vzala bych i provaz
a odešla uvázat na první kaštanový strom
odňala kůru
utrhlá list
vyryla značky
abys to místo poznal

ne mě
mě ne

~ ~ ~

prokládá své pohyby malými ústupky
v prostoru jejího ticha
upravím i svůj prostor
pro prokládání

~ ~ ~

je to tak ženské
říkají o mně
bože, co?
sklonit se
k sobě
v měsíčných dnech
a vdechnout
své skvrny

ano

ještě přicházejí

je to tak ženské
bože, co?
odloupnout si tvou kůži mezi jednotlivými
prsty
matko?

~ ~ ~

večeře
do stolu nohama kopeme
aby aspoň něco

polknutí
kopnutí

sousto se dotkne rtu
někdy až jazyka

vidličkou si propichuju tvář
jsem si pak jist jím

někdy se s NÍ v těle probouzím
občas ji protne

polknutí

~ ~ ~

přelomy noci a dne

poznám, kde leží mamí a tati
vzduch nad nimi se jen nepatrně vlní
jako vlčí dech

kroky malé slečny
jsou tišší než vlčí

kroky malé slečny
jsou tišší
v oklikách

buzené k nebi
k vlčímu dechu
a mokrému překryvu lesního listí

choulím se k ní
musím být blízko
při skoku nahoru

~ ~ ~

nikdy to není v tom okamžiku
kdy zabouchne dveře
kdy jimi práskne tak
že se ti dozvuk prýští o bosost chodidel
kdy běžíš k oknu a na ulici příruční zavazadla
bojují o boky nikoho
kdy se vracíš a chladíš
bříška prstů o kovový rám

není to tam

obracíš se zpátky do holých hlesů bytu
a manicky lneš

na lnutí

~ ~ ~

nakročuji
napadám
a hůl cos mi předala
má zvláštní výlis
jak do mé ruky
jak přesně

~ ~ ~

přeskládala ručníky podle barev
den předtím podle vzorů

nyní je teprve možno
je považovat

za ručníky

nyní je teprve možno
tě považovat za

osobu

s ručníky

odvracíš jásoť
a hrubé hlazení matky matek

dětské výkřiky
zaschlé na dlaždicích
chceš oživit
ale musíš se přitlačit
až

ke zdi

~ ~ ~

nevěděl kam
s játry, ledvinami
kostmi, kam s očima
a pletí

chlapec

tak ji do mne vetřel
vstrčil do mne
vrudnul ve mně

má sílu
chlapec

kope a mlátí
někdy mi modřiny prosakují ven
ale já ho nepustím
svého malého
milého

a on se pořád tak směje
já ale nedokážu ústy odhalit svůj zvuk

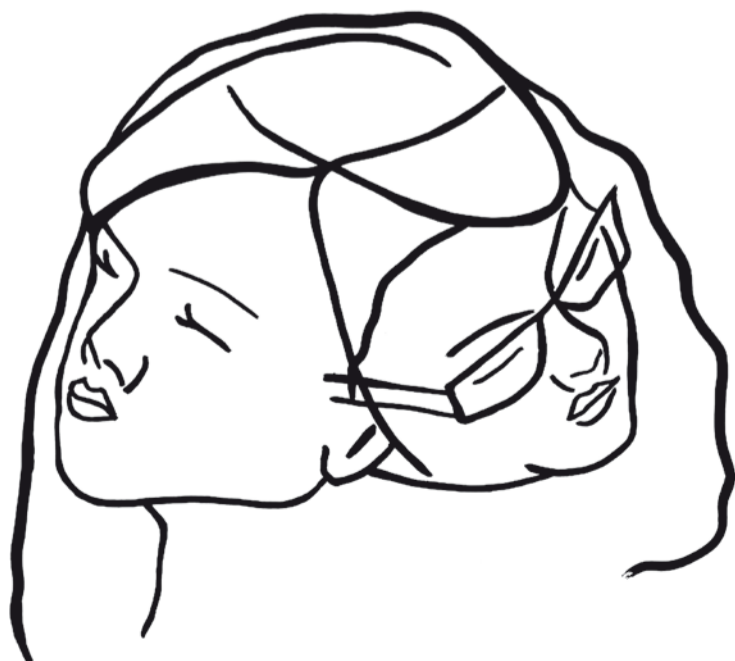
a přesto

nepustím

~ ~ ~

tady jsme přece byli!
Jako trvale otláčeni v měkké půdě
už jen to My jsem považovala za sdělení
jen pro mě
důvěrné

v závěru večera
jen pro mě
opocené touhou něco říct

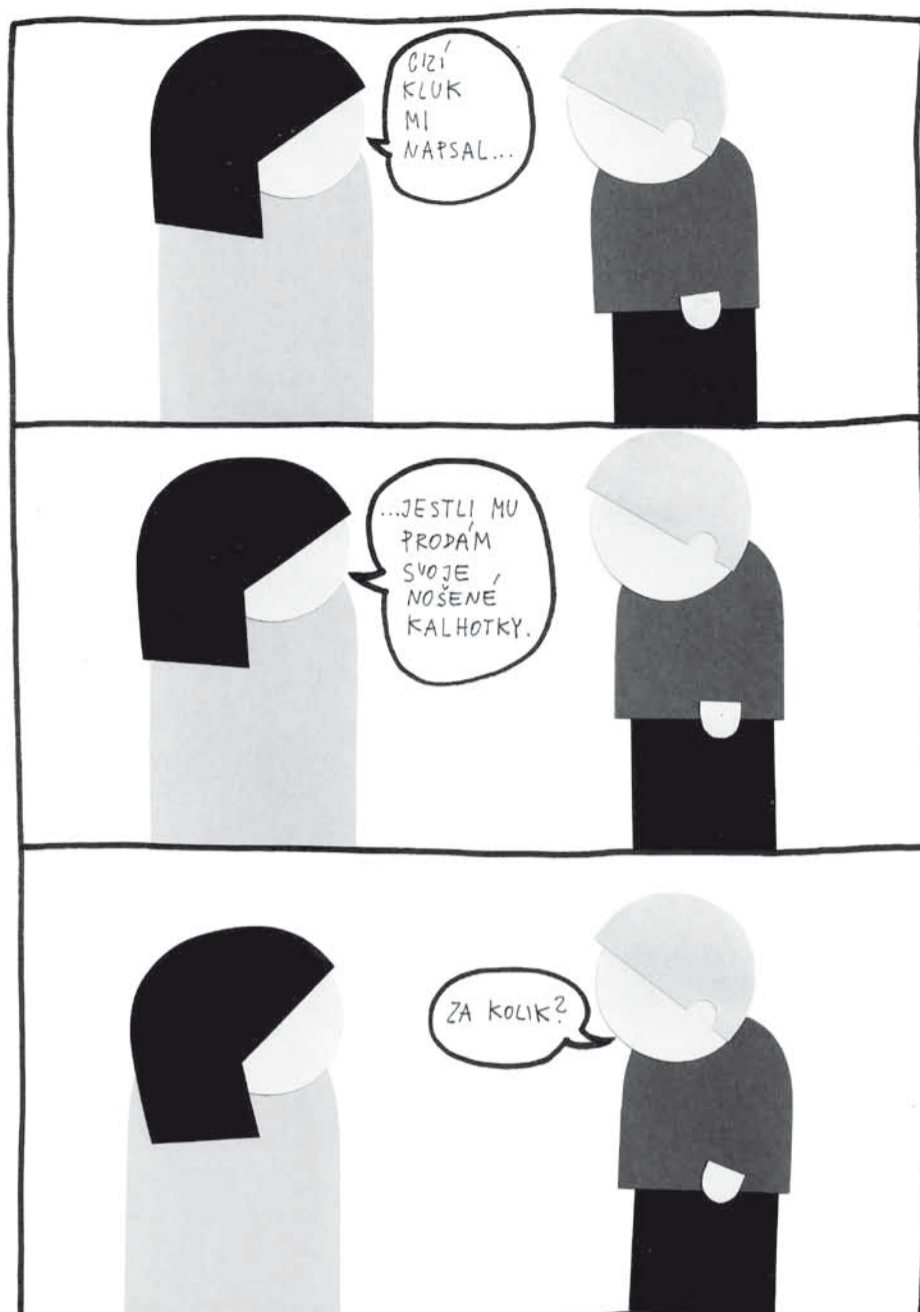
Anica Jenski (1977, Děčín) žije poezii, dramatem a poezí komiksem. Divadelní hry: Mé soukromé ticho (finále Cen Alfréda Radoka za rok 2011), Mlč, Jobe, mlč! (připravuje Švandovo divadlo). Scénář k připravovanému grafickému románu (spolu s Alicí Prajzantovou). Podílela se na hudebně-poetickém projektu Wittgenstein circle & Anica Jenski. Vydala básnickou sbírku Dnes půjdu za ženu (H_aluze, 2009). Výstava poezie komiksu Schrei nicht, du wirst nicht deshalb mehr sein (Šaufenstr galerie, Vídeň, 2012).

Nahoře:

Leona Velebová (1992), kresba fixem na papíře, 2012

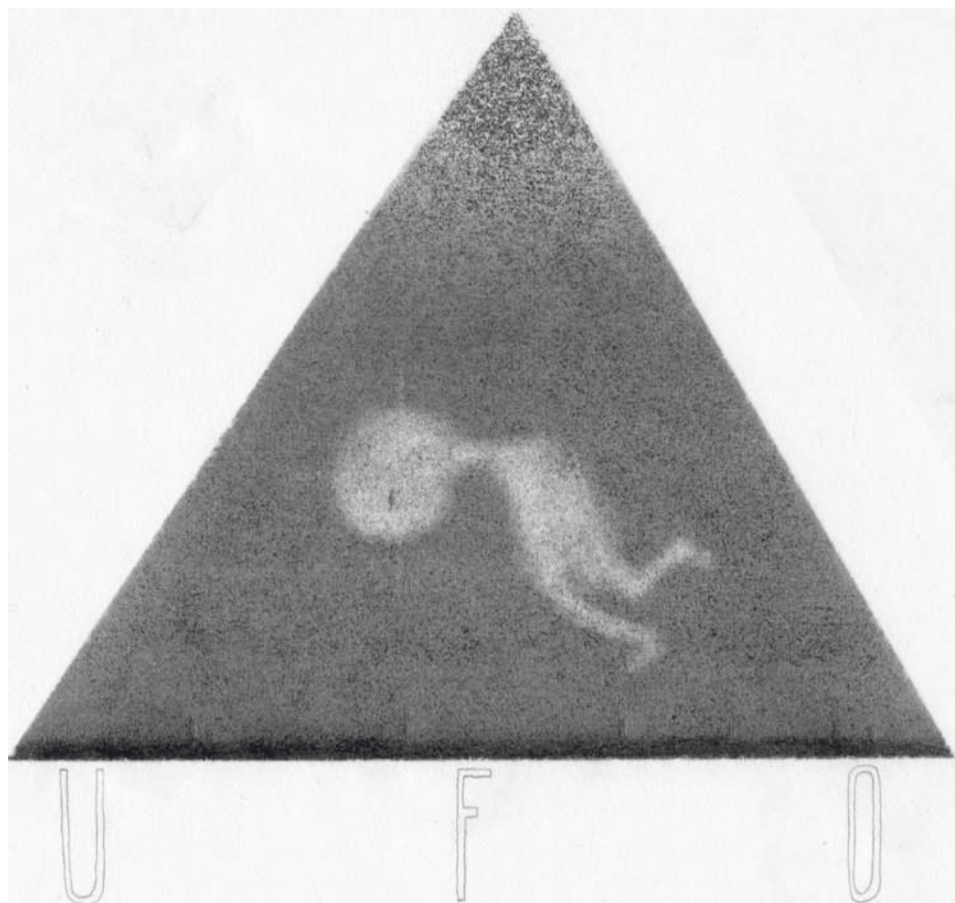
Dole:

Simona Bouzková (1993), akryl na papíře, 2012

ZDENĚK MITÁČEK

Dopisy

Když ráno vyrážíme z Depa, s čerstvou obálkou s úkoly dne, vede naše první cesta do místního bistra Royal's Deli. Všechny trucky z Depa se tam zastaví. Postupně, jak se každému řidiči podaří naložit a vyjet. Dělam to jako Billie Joe, také si беру láhev limonády SoBe a sendvič a vodu, protože v ulicích je výheň, letní vedro, třicet stupňů ve stínu. Vypiju za den několik litrů vody a všechno se to vypotí. Kluci z jiných trucků kupují vodu a limonádu značky Gatorade. Ztracenci velkoměsta, utišují žízeň v ulicích Suburbie. Tyhle kluky většinou doma žádná ženská nesnese. Ideály mužské krásy se přes noc změnily. Uplynulo několik let a z dětí generace Flower Power se stali usedlí manažeři. Hodně udělala válka ve Vietnamu. Problém je taky v tom, že scénáře amerických filmů píšou teplouši. Nikdo v práci mi to sice neřikal, ale myslí si to všichni. Potrhle scénáře, kde ženské hodnotí mužské zadky, ale to přece žádná normální ženská nedělá, s tím začala televize a skrze televizi je to teď trend. Kluci z práce jsou sami, protože pracují venku a o takové práci žádný seriál není. Nesedí v klimatizované kanceláři, nemají vždycky po ruce tu správnou hlášku, neřeší rozhodující úkoly amerického dne, odpoledne s nohama na stole jako přátelé ze seriálu *Friends*. Jenom ořezávají přebytečné větve na stromech, převážně na zahradách lidí o mnoho bohatších, než jsou oni sami. Zachytí lano v koruně stromu, vyšplhají po něm nahoru, a když šéf není v dohledu, klidně si zapálí cigaretu. Napřed se musí rozmyslet, jak na věc. Potom si nechají na dolní konec lana navázat motorovou pilu, vytáhnou ji nahoru a začnou pracovat. A je jim jedno, že je na ulicích Suburbie dohání a předjíždějí omlácené trucky plné nabroušených Mexikánů. Mají svůj grif, přesnou ruku, jisté oko... jsou vybraní, protože tuhle práci nemůže dělat každý. Jsou vybraní a jejich způsoby tomu odpovídají. Úmrtí u Peeters Tree Service je skutečně velmi nízká, šéfové mají pokyn propouštět každého, kdo u práce vypadá nebezpečně. Není horší reklamy než dřevorubec s přeraženými zády na titulní stránce *USA Today*. O divoké Mexikány se nikdo nestará. Mexičtí novináři sedí doma v Mexiku a osudy jejich krajanů za severní hranicí je příliš nezajímají. Vlastně jsem taky

u Peetersů nahradil jednoho Mexikána, člověka jménem José M. Estrada. Bůhví, kde je mu konec, pracoval na jiné pobočce a ani šéf o jeho osudu nic neví. Spadl jako hruška ze stromu, když si špatně navázal lano? Sebral se a zmizel, jednoho dne prostě nepřišel do práce? Sbalil nějakou Mexičanku a dělá s ní na generacích příštích Mexikánů? Nevím a je mi to jedno. Je to chlapík, dobrý chlapík, slušný chlapík, milovaný chlapík, jelikož jeho odchod od Peeters mi přihrál tuto práci. Firma si vyložila konkurenční boj po svém. Začalo být jasné, že rychlostí a stylu práce Mexikánů s jejich otrískanými trucky a motorovými pilami z výprodeje se jen tak nepostaví. U Peeters se tudíž začalo dbát na kvalitu pracovní síly, na image kvalitní a bezpečné práce a s tím pak firma zaměřila své úsilí na lukrativní zákazníky z řad bohatších místních lidí. V Depu se po ránu scházejí především místní kluci. Snad ještě jeden dva Bolivijci, patříci už k inventáři zdejší pobočky, ale jinak firma dává najevo, že svoji budoucnost spatřuje v domácí pracovní síle. U Peeters v Old Plaifieldu najdu společnou řeč nejdřív s Matthewem, je to normální kluk od normální matky, jen působí dojmem, že se ještě nevyhrabal ze svého vztahu s ní. Má zaručenou budoucnost, vypadá to, že bez potíží krouží kolem jádra svého amerického života. Mohl bych si s ním rozumět, ale šéf usoudí, že by nás nějaké debaty jen zdržovaly od práce, a posadí mě radši na horké sedadlo pomocníka do trucku, ve kterém vládne Billie Joe. Je mezi námi položená ohmataná Bible, na kterou Billie Joe po ránu hází čerstvé papíry, faktury a objednávky od zákazníků. Opravdu to doma nebylo lepší? Billie Joe se mě ptá na Boha. Ukazuje na Bibli a směje se, tam je všechno, povídá. Ptal jsem se na tebe svého pastora a ten mi dovolil s tebou pracovat, i když jsi katolík, říká Billie Joe. Co když prostě opravdu neví, jak se má tvářit na někoho, kdo poslouchá nějakého idiotského papeže v nějakém nesmyslném Vatikánu? Všechno přece ví jeho místní pastor. Ptal jsem se pastora, co mám dělat, a on mi povídal, že každý má nějaký dar. Každý umí něco nejlíp a v tom je jeho nenahraditelné poslání. Ptej se sám sebe, říkal mi pastor, říká mi Billie Joe, co máš dělat, ptej se sám sebe, říkal mi pastor, říká mi Billie Joe, co umíš nejlíp, a to potom

dělej. Jenže stačí pár vteřin evropského uvažování a americké jistoty jsou na kaši. Není mi jasné, co mám dělat. Pro koho mám co dělat? Kdo po mně co chce, abych dělal? V zákopové válce se neorientuji. Potom, co jsem vzdal kariéru na škole, je můj život samá změna a nebezpečí. U mě doma, Billie Joe, má každý vymezen jen velmi malý kousek prostoru, a abys něco dělal, to hodně stojí, musí k tomu být příležitost, musí k tomu být vhodné podmínky. Něco dělat? Vždyť u nás je už dávno všechno uděláno. Lidi si všechno dělají sami. Takové zahrady jako tady u nás vůbec nejsou. U nás doma, Billie Joe, je vůbec všechno jinak... Nedá se to vysvětlit, proto raději mlčím. Billie Joe si moje mlčení vysvětluje po svém. Chceš mi snad říct, že nic neumím, že neumím dělat pořádně? Zuřivě mává zahradnickými nůžkami a destruuje přerostlý zelený plot. Ještě tady, ještě tady, tady a tady. Běhám za ním po zahradě nepřítomné majitelky a shrabuji větvičky popadané na zem. Mám doma telefon, co doma, tady, tady ho mám, říká mi Billie Joe už po cestě v trucku zpátky do Depa a rukou ukazuje nahoru. Dívám se na strop kabiny, ale nevidím tam nic zvláštního. Můj telefon je tady: ukazuje na Bibli a na strop kabiny. Rozumíš mi? Když něco potřebuji, zavolám Mu a čekám, poslouchám a slyším odpověď, je to telefon, který mi říká, co mám dělat. Nevím, co s tím mám dělat. Jak přizvukovat podobnému názoru? Já mám taky takový telefon a nikomu o tom nic neříkám. Scházím se v kostele s telefonisty, každý máme v hlavě svůj vlastní záznamník, máme svoje sny, hledáme útočiště. Billie Joe, jsem už unavený tím telefonováním. Mně to na té druhé straně pořád nikdo nebere. Ale Billie Joe mě neposlouchá. Jedeme Suburbii ve velkém žlutém trucku, letním předměstím New Yorku, na rozdíl od Baltimore se v těchto uličkách tak často nestřílí, je tu větší klid, jedeme různými čtvrtěmi, jak je potřeba. Billie Joe se za roky práce u Peeters

v Suburbii geniálně vyzná, jenže město s ním vede nekonečný boj, pořád se rozpíná, vznikají v něm nové a nové uličky, je to megapolis úspěšných, kteří sem přijíždí z celého světa, stěhují se sem, chtějí na vlastní kůži zažít, jak chutná, když vane vítr od Atlantiku, chtějí vidět světlo jasné letní oblohy a cítit klid letní ulice. Tam, kde ještě minulý týden byla jen prázdná místa v krajině, stojí dnes nové domky, některé čtvrtě nejsou ani v nejnověji aktualizované navigaci, jako by vznikly přes noc. Občas se mineme s cílem naší trasy, zabloudíme na jiné místo, Billie Joe má pocit, že nestíhá, je placený od zahrady a s truckem musí jezdit pomalu, takže nás každá zajižďka stojí nějaký čas. Mým prvním úkolem každého dne je nasypat do nádrže trucku patričný počet pytlů s hnojivem, Billie Joe zatím dojednává zakázku se správcem domu, pak spouští kompresor, rozmotáváme hadice, nasazujeme trysky a hnojíme vzrostlé stromy na zahradách v lepších čtvrtích americké Suburbie, začínáme po obvodu pod korunou každého z nich a metr po metru postupujeme ve spirále směrem ke kmeni. Procházíme zahrady, stříháme keře vysazované okolo plotů a bazénů za majestátními vilami. Procházíme Suburbii, zahradu po zahradě, den po dni.

Úryvek z rozsáhlejšího textu. Autor čerpal ze svých zážitků z pobytu v aglomeraci New Yorku v létě roku 2006.

Zdeněk Mitáček (1970) je spisovatel a publicista, pracuje jako psycholog. Byl šéfredaktorem časopisů *Arkáda* a *Jihovýchodní pošta*.

Nahoře:

Nikola Čulík (1983), kresba tužkou na papíře, 2012

Dole:

Matěj Smetana (1980), *Remix*, 2005

zamanu, a při Seldonovi a...
deš zkoušet bránit, zkoupu tě č
mi do cesty, Twere, nebo odsi
Obrátil se a energicky pr
rende Parmo! Byl jste si věd
mají všichni kněží Nadace za
území?"

Misionář se trásl. „Ale já p
Duch zavede, můj synu. Poki
povznést, nesvědčí to jen o to
„Já Já nejsem vůbec nebe:
jsem poradil bych mu, aby d
tady porušujete jak zákony N
kona vás nemohu nijak bráni

Misionář znovu zvedl ruc
ten tam. Z lodního megafonu
zase ve vlnách odpovídalo sk
Z toho zvuku se knězi vkrad:

„Slyšíte je? Proč mi tu vyl
o lidských zákonech? Jsou př
Galaktický duch: „Nebudeš
něd zraněním bližším ovín

LADISLAV KRAJČA

~ ~ ~
 adam u okna
 poslouchá koledy
 vždyť už je konec srpna
 celý den přší
 a kuřáci na balkóně
 tisknou se ve dveřích k sobě
 hraje žolíka
 a adam vyhrává
 ježíšku panáčku
 do deště na konci srpna

~ ~ ~
 vyšíváme
 jemná práce a
 delikátní řeč
 paní vychovatelko
 kahanek mi říkal
 že už lízal piču
 ale ona už byla stará
 brání se jmenovaný
 došla růžová bavlnka

po zuberské cestě
 drkotá vozík s lahvemi
 stará krpelíková nás mjí
 s vulgaritou na rtech
 je první slunečný den
 za obzorem doznívá
 řinčení prázdných flašek

pane vychovatel
 dáte mi cigaretu
 já vám řeknu jak jsem se
 miloval s paní krpelíkovou

venku něco zacinká

~ ~ ~
 mikuláš balog
 oholen navoněn
 maluje broučky
 brouci hrají na housličky
 na malé trumpety
 na velké trumpety
 na maminku na tatínka
 na kluka mikuláše
 a na buben

mikuláš balog
 maluje autobus
 vezoucí broučky na výlet
 brouci zpívají
 líselíselí líselíselá
 líselíselí líselíselá
 líselíselí líselíselá
 líselíselí líselíselá

mikuláš balog
 maluje broučky
 a ubývá mu vlasů tam
 kde obvykle rostou tykadla

~ ~ ~
 bazén lago 2
 v modré povrchové úpravě
 byl plný vody a
 tlustých v plavkách

alois tvrdý
 cyklista a lidovec
 pronesl úvodní slovo

jiří kvapil
 člověk s nedostatky
 v ekonomickém vzdělání
 pokoušel sponzora z dezy

~ ~ ~
 na celém území státu
 je nedělní dopoledne
 v zašovském ústavu
 kupodivu taky

~ ~ ~
 dvě modré postavy
 sbírají prádlo
 ze sněhobílé stěny
 trčí modré nohy

dvě modré postavy
 tahají dvoukolák
 s nákladem vonícím
 laciným práškem

prádlo pod střechou
 přestávka na cigáro
 dvě modré postavy
 vybírají popelníky

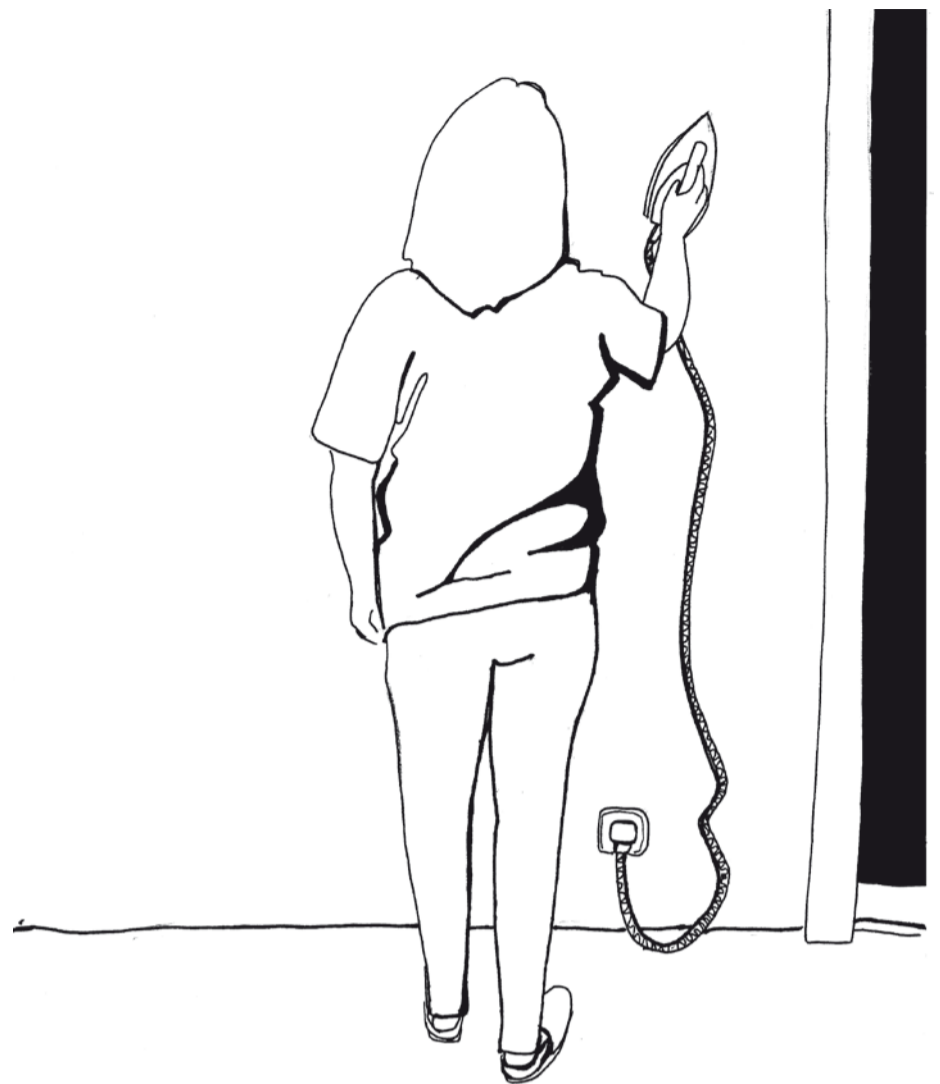
začíná pršet

RECEPT

tradiční složení
 sobotní klientely bufetu
 u zuberecké házenkářské haly:
 tloustnoucí sportovci
 plešatící máničky
 myslivci s medvědobijkami a brokolicemi
 střízliví ohaři
 udělaní chlapi z pily
 navyklí práci se surovým dřívím
 dvě vulgární báby
 pro pikantnější zážitek

necháme slunce
 válet se po laminátové střeše
 nimrody šermovat
 mrtvým jazykem
 báby odejít do babího léta
 sami zůstaneme sedět
 a jen si tak tiše stárneme

Ladislav Krajča (1963) je hudebník, malíř a autor nevydané básnické sbírky Zelené nebe, napsané v době, kdy pracoval v Ústavu sociální péče v Zašově na Valašsku. V současnosti je učitelem.

PETR MOTÝL

NOC

ze tmy reflektorem vyseknutá tvář
 sochy? člověka?

ještě to mrazem pěšky
 dojít spát
 po krajnici pak sadem
 zmrzlými prsty branku otevřít
 a plyn
 a hrát se

z nebe hvězd
 roh polštáře stažený

pohyby srn sněhu jablek

je to až na kopec
 mrazem pěšky
 a je tam socha a je tam člověk
 a je tam nač se ptát

TICHÁ

vlaky pod lávkou
 vracím se z noční směny
 tou sladkou sladkou

cestou domů
 ke všem svým rajským stromům

svatá Anežka mi žehná z dálky
 po trati duní duní vlaky

měsíc v lednu ráno v sedm
 nad Radlicemi

~ ~ ~
 chleby a koláče
 a modrý obzor zlatých vlasů

z lipového dřeva úl
 a schody ze vzduchu a žlutku

světlo už je doma
 úplně doma

~ ~ ~

rudé růže uprostřed nádražní haly
 a plamen který ty růže spálí
 z nádraží nikam bez růží vlaky jedou
 osudu nit sudičky předou a předou

z cigaret kouř hlavičku Madony halí
 broučci by jenom spali a spali a spali
 popel a sníh tise a hustě padá
 Madona šlape bosou nohou na hada

rozkvetlá krev uprostřed nádražní haly
 mágové z Východu klaní se Dítěti Králi
 na místě kolejí teče světla řeka
 a ona na mě čeká a ona na mě čeká

~ ~ ~

celá města celé světy
 celá kůže až do přízemí bílá

a lvi a krabi a nefritoví draci
 a ruce bolavé víc než v úplňku Měsíc

celé světy celý vítr
 co vzpomínku na ně rozvál do čtyř světa
 stran

celý bílý vítr od nebes strážných bran
 ten vítr na který jsme krátcí

a Duch co přichází a vchází nepoznán
 a celá města celé světy:

vítr smet jak ruka ze zimních bot sních

Petr Motýl (1964) je básník, publicista a překladatel, vydával časopis Čmelák a svět, vydal sbírky Šílený Fridrich, Lahve z ubytovny, Kam chodí uhlí spát a další.

Nahoře:
 Leona Velebová (1992), kresba fixem na papíře,
 2012
 Dole:
 Nikola Čulík (1983), kresba tužkou na papíře,
 2012

LENKA SEDLÁČKOVÁ

~ ~ ~

Bylo to v neděli
jen prázdno v gebeni
bezmocí zas k podlaze
násilím přibita
jak spráskanej pes
vlastní holí ubita.

Bylo to v neděli –
– „Anděli, anděli!
Pánbůh se nedívá,
zjev se mi zaživa!“

~ ~ ~

Čti pozpátku:
Ach, ach, ach, ach,
ach, ach, ach jo.
A přeber si to.

~ ~ ~

úterý

už třetí krupičná kaše v tomto týdnu

s kakaem

jindy se skořicí s kakaem se skořicí se skořicí
s ČOKOLÁDOU s kakaem s kakaem se skořicí

až mi dojde krupice
mám v záloze ještě
pět druhů pudinků

KAKAOVÝ ANANASOVÝ MALINOVÝ VANILKOVÝ
KARAMELOVÝ

bohatší život si neumím představit

děším se dne kdy mi dojde sušený mlíko
(rohlinky z mrazáku došly včera)

~ ~ ~

jsem svým vlastním slídícím psem
velmi poctivým slídícím psem
mého slídícího psa práce velmi baví
je do ní doslova zažrán
jsou dny
kdy si neustále slintám na paty
a funím za krk

možná že to nejsem já
možná že smrt
to psovitě ve mně

JÍT NAKOUPIT
úděsní slovní spojení
zcela absurdní slovní spojení

žádné z těch slov vlastně
nechápu

*Lenka Sedláčková (1978) vystudovala dějiny
umění, studuje Institut tvůrčí fotografie v Opavě
a je publicistkou a kurátorkou na volné noze.*

Kresby Nikola Čulík (1983)

LUCIE HYBLEROVÁ

BURČÁKY

Rozoranými poli táhne se vůně burčáků, těch prvních sladkých, málo zkašených.
Prodávají je u silnic.

Prodávají mě u silnic a u krajů dědin pokaždé na podzim
jako suvenýr z Moravy.

Letos zapomněli a mně se neurvale stýská
po vůni trnkového kvasu, hodových kachen a po rozbolavělých vráskách mých vinic.
Chybím, na místech, která se víc a víc mění v součást mého těla.

Je mi, jako bych mezi nohama měla železniční přejezd a každou půl hodinu by padaly závory
s bolestnou samozřejmostí.

Skoro poslední hrozny dopadaly do lisu, slivovice dopálena
a ve mně zůstalo cosi, co letos na podzim nestačil nikdo sklídit.

PYŽAMA

Cítím se, jako kdyby mě jeřábem táhli do schodů a špičkami bot bych se těch schodů
dotýkala a stejně si nedokázala stoupnout.

Ne a ne chytit se břehu dávných domovin.

Cítím se jako vlak, který v zatáčce nevykolejí, i přesto, že by měl.

Vcházím na led a začíná březem, led praská a maluje mi budoucnost do chladné vody.
Čekám... a led přejezu (nevím, jak jsem to dokázala).

Svléknu se a doufám, že oslním ladnými křivkami svých boků odrazy v lapidáriích
(město plné lapidárií by měl někdo už brzo objevit).

A ono nic se nestane.

Nejsem královnou nocí a nebojím se méně výtahů

(jsem klaustrofobikem, jsem konečně něčím).

Kolem čtvrté ranní mě dnes probudily vlaštovky narážející křídly do oken mého pokoje.
Zjistila jsem, že se už nevejdou do postele, jsem obrovská, od čtvrté ranní vlaštovčího času.
Nevejdou se do autobusu, ani do našeho domu, ani do vlastního těla (o pyžamu nemluvě).
Musím pryč.

Z VAJEC

Bude nejhůř, když zavřeš svoji večerku uprostřed mojí vesnice.

Budu tam čekat na klíče třeba do února a spolu s lednovými mozaikami vryju ti do výlohy,
že tu pořád zběsile stojím

(jednou tě přinutím všimnout si mých mozaik).

Vyrvu ti túji, ukradu okapy, protože ty musíš vědět,

že zanechávat věci v odkladu ve skladu, ladem a smutkem ležící, se nemá.

*Lucie Hyblerová (1988) vystudovala mediální a komunikační studia, dostudovává
bohemistiku. Žije v Praze a v Ostrožské Nové Vsi na Moravě.*

